

Ikitaabo kyo'muleevi

Hamoosi

Indangiriro

Yiki kitaabo kikayandikwa na Hamoosi, kinayerekiini ngiisi kwo âli kizi kanukira Abahisiraheeri, bwo bâli kizi libuza abakeni, banâli kizi hambirira ukulonga amatongo mingi-mingi.

Hamoosi atâli muleevi, kandi iri mwana wo'muleevi (7.14). Si âli riiri mungere we'bibuzi, anâli kizi tanduula ibiti bye'kikuyu. Kundu kwokwo, Rurema akamûtuma, ayiji menyeesa ngiisi kwo agahaniiriza abandu baage.

Hamoosi âli kizi menyeesa igambo lya Rurema, mu kukoleesa imigani. Ku mugani: «Ku byaha bishatu bye'Damasiki, kiri ne'bina...», (1.3; 1.6; 1.9; 1.11; 1.13; 2.1; 2.4; 2.6) Anakizi buuza ibibuuzo byo'kushembuulana (3.3-6). Akakoleesa imigani, nge'nzige (7.1-3), no'muliro (7.4-6), no'mugozi gwo'kugera mwo (7.7-9), no'lugega lwe'bitumbwe ibiyeziri (8.1-14). Âli loziizi kwo'kuli kukizi hinga «nga lwiji úluli mu golomba.» Anadeta: «Kwokwo balya beene Yusefu ábasigiiri, hali ikyanya Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi angabakejeerera.» (5.15b)

Muziizi muguma gwi'sikamiro, guli mu Hamoosi 5.14: «Mukizi yiyeka no'kugira amabi. Si mube no'mwete gwo'kukizi gira amiija, lyo mulama. Haaho, lyo Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi agamûtabaala, nga kwokulya muli mu kizi deta.»

3 Nahano adetaga kwokuno: «Abandu be'Damasiki bagweti bagakizi yifunda mu byaha.

Aahago! Ukubahana, ngola ngabahana ngana-ngana!

Si bâli kizi kuba-kuba abandu be'Giryadi, nga ábali mu komoolola indalo ne'fuka ya'miino.

4 Kwokwo, akajumiro ke'mbaga yo'muhisi mwami Hazaheeri, ngola ngakashonoolera kwo'muliro.

Ee! Irya nyumba nyiija ya mwami Beni-Hadaadi, ngagisingoola lwoshi.

5 Kiri ne'migaliro ye'miryango ya'kaaya ke'Damasiki, ngagitwisa-twisa.

Ninaminike abandu ba mu ndekeera ye'Haweni.

Na nzimiize no'mutwali we'Beeti-Hedeni.

Kiri na'Baharaamu bagatwalwa imbohe i Kiiri.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

6 Nahano adetaga kwokuno: «Abandu be'Gaza bagweti bagayifunda mu byaha.

Aahago! Ukubahana, ngola ngabahana ngana-ngana!

Si bakagwata abandu booshi mu twaya tulebe, banabatwala imbohe, gira bagendi ba baja i Hedoomu.

7 Yako kaaya ke'Gaza, ngola ngakashonoolera kwo'muliro.

Gunasingoole kiri ne'nyumba zaamwo ngomu zooshi.

8 Abahashidoodi nabo, ngabazimiiza kuguma na mwami we'Hashikelooni.
Na mbuli hindukiraga akaaya ke'Hekurooni, na ngateere.

Ee! Abafirisiti booshi ábagaaba basigiiri, bagaminikwa ngana-ngana!»
Kwokwo, kwo Rurema Nahamwitu adesiri.

9 Nahano adetaga kwokuno: «Abandu be'Tiiro bagweti bagayifunda mu byaha.
Aahago! Ukubahana, ngola ngabahana ngana-ngana!

Kundu bakanywana ikihango na'Bahisiraheeri, si bakakihongola!

Banagwata abandu booshi mu twaya tulebe, banabatwala imbohe, gira bagendi ba baja i Hedoomu.

10 Ku yukwo, inzitiro za'kaaya kaabo, ngola ngazishonoolera kwo'muliro, gunasingoole kiri ne'nyumba zaamwo ngomu zooshi.»

11 Nahano adetaga kwokuno: «Beene Hedoomu bagweti bagayifunda mu byaha.
Aahago! Ukubahana, ngola ngabahana ngana-ngana!

Si bagweti bagahiiva beene wabo,* Abahisiraheeri,
iri banabayita ne'ngooti, buzira kubayuvwirwa indengeerwa!

---

* **1:11** 1.11 beene wabo Abahisiraheeri bâli riiri ba mu kibusi kya Yakobo, mwene wabo Hesahu, shokuluza wa'Bahedoomu.

Banayamiri bali mu savya-savya hi'gulu li'shavu,
iri banalangama.

12 Ku yukwo, akaaya kaabo ke'Temaani, ngola
ngashonoolera kwo'muliro,
gunasingoole kiri ne'nyumba ngomu zooshi
za mu ke'Bosira.»

13 Nahano adetaga kwokuno: «Beene Hamooni
bagweti bagayifunda mu byaha.

Aahago! Ukubahana, ngola ngabahana
ngana-ngana!

Si bakateera beene Giryadi, mbu lyo bayajabula
ikihugo kyabo!

Haaho-haaho, banakizi gwata abakazi ábâli
kola ne'nda, banazibunduule.

14 Ku yukwo, inzitiro za'kaaya kaabo ke'Raba,
ngola ngazishonoolera kwo'muliro,
gunasingoole kiri ne'nyumba zaamwo
ngomu zooshi.

Emwe! Yulwo lusiku, izibo ligakungula ngana-
ngana!

Hanabaagage ulunganga lwingi, nga
lwe'kihuhuuta.

15 Mwami we'Hamooni agatwalwa imbohe,
kuguma na'batwali baage booshi.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

2

1 Nahano adetaga kwokuno: «Abandu
be'Mohabu bagweti bagayifunda mu
byaha.

Si bakayabiira imigongolo ya mwami
we'Hedoomu,
banagisingoola, banagigira mwo'luhemba.

Aahago! Ukubahana, ngola ngabahana ngana-ngana!

² Ku yukwo, ngola ngashonoolera ikihugo kyabo mwo'muliro, gunasingoole inyumba ngomu za mu kaaya ke'Keryoti.

Yabo Bamohabu, bagaminikwa mu lunganga lwi'zibo. Bagakizi banda akashiba, iri banadihiriza ibibuga.

³ Kiri na mwami wabo, ngamúyita kuguma na'batwali baage booshi.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

⁴ Nahano adetaga kwokuno: «Abayuda, bagweti bagayifunda mu byaha. Aahago! Ukubahana, ngola ngabahana ngana-ngana!

Si bâli kizi jajaaka imaaaja zaani, batanakizi kulikira imigeenza yazo. Ngiisi kwo bashokuluza baabo bâli kizi yikumba imizimu ye'bibeessa, kwo nabo keera yabahabura.

⁵ Ku yukwo, ngola ngashonoolera ikihugo kyabo mwo'muliro, gunasingoole inyumba ngomu zooshi za mu kaaya ke'Yerusaleemu.»

⁶ Nahano adetaga kwokuno: «Abahisiraheeri bagweti bagayifunda mu byaha. Aahago! Ukubahana, ngola ngabahana ngana-ngana!

Mu kulooza ukugala, bagweti bagaguza abandu
 bazira buhube, babe baja mbu bwo
 batabayishula imyenda yabo.

Banagweti bagakizi guza umukeni ku
 kishingo kye'biraato naaho.

⁷ Babwinagi kwa'bakeni bali nga lukungu naaho,
 banagweti bagakizi balibata-libata kwo.

Balya bakeni, ikyanya bali mu ba imbere
 lya'batwi be'maaja, bali mu bayima ukuli
 kwabo.

Lolaga ibala! Umwana na yishe, bagweti
 bagashangiira umukazi muguma.

Kwokwo, kwo bagweti bagatukiisa iziina
 lyani, na ndi nie Mutaluule.

⁸ Bali mu nyaga abakeni imirondo, hi'gulu
 lyo'mwenda.

Ne'yo mirondo, ikyanya bali mu gendi yikumba
 ha tutanda twabo,
 bali mu giyaja haashi, banagigwejere kwo.

Ne'kyanya bali mu ba mu ndaaro ze'mizimu
 yabo,
 bali mu kizi nywa amaavu go bakagula ku
 ndiho ízitakwaniini.

⁹ «Abahamoori bâli bala-bala, nga biti
 bye'myerezi,

banâli ne'misi mingi, nga biti bye'myalooni.

Kundu kwokwo, n'gabaminika imbere
 lya'Bahisiraheeri.

N'gashereeza ibitumbwe ku matavi gaabyo,
 nanakuula kiri ne'mizi.

¹⁰ Nie kamûlyosa mu kihugo kye'Miisiri,

nanahisa imyaka makumi gana, ngweti
ngamùrongoora mwi'shamba.

Kwokwo, Iyo mulonga ukuyabiira ikihugo
kya'Bahamoori, kibe kye'mwinyu.

11 Mu baana biinyu, nanatoola mwo baguma
babe baleevi.

Na'bandi, banaba bo Bataluule.

E Bahisiraheeri! Nie Nahano namùbuuzagya
kwokuno: Bino ngweti ngamùbwira, ka
bitali byo'kuli?

12 Kundu kwokwo, yabo Bataluule, mukabahubi-
isa mu kubanywesa idivaayi.

Ha nyuma, ikyanya abaleevi bakayija mbu
bamùkanukire,
mwanakizi banaakira kwo bazibe utunwa!

13 «Buno, ngola ngamùhotamia,
ngi'gaare ku kyanya liyijwiri ingano.

14 Kundu abandu bangayihayiri kwo bo bali mu
tibitaga mulindi,
si ndaaye kiri no'muguma úgafuushuka.

Kiri ne'bishugusha, imisi igabimalira.

Ne'bikalage bya'basirikaani, nabo
bagayabirwa ukuyikiza.

15 Ábagweti bagafwora imiheto, batagazibiiriza.
Na ábayiji ukusuula umulindi, ndaaye
úgayikiza.

Kiri na ábali mu gendera ku fwarasi, ndaaye
úgafuushuka.

16 Yulwo lusiku, kiri ne'bikalage bya'basirikaani,
bagatibita balyagagi bukondwe!»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

3

- 1 E Bahisiraheeri! Muyuvwagwe ngiisi kwo
 Nahano agweti agamùkanukira:
 «Ubwa mbere, n'gamùlyosa i Miisiri.
- 2 Mu bandu booshi ba mu kihugo, mwehe naaho
 mwe nâli kizi hahala.
 Halikago, bwo mwâli kizi gira ibyaha bwe-
 neene,
 kyo kitumiri ngamùhaniiriza.»

Umukolwa gwo'muleevi

- 3 E balya! Abandu babiri batangabalamanwa,
 bátanazi lagaana ho bali mu genda.
- 4 Indare nayo, itali mu lunduma mu kishuka,
 ítazi yita inyamiishwa.
 Itanali mu bwija mwi'bundo, ítazi longa byo
 igaalya.
- 5 Akanyuni nako, katali mu gwatwa mu mutego
 buzira kyambo.
 Gutanali mu huka, ndaanakyo kindu
 íkyaguhusa.
- 6 Ikibuga, iri kyangadihirizibwa mu kaaya,
 abandu baamwo bali mu yami yoboha.
 Kwokwo, no'buhanya, butangagwata
 akaaya, Nahano átazi kyula.
- 7 Ku kasiisa, Rurema Nahamwitu atangagira
 igambo lyoshi,
 átazi menyeesa abakozi baage, abaleevi.
- 8 Indare ku kyanya yalunduma, nyandi
 útangayoboha?
 Buno, Rurema Nahamwitu naye keera adetaga.
 Aaho! Nyandi úwangaki lahira ukutanga
 ubuleevi?

I Samariya yashereezibwa

⁹ Ino ndumwa, ugimenyeese mu batuuziri mu butwali bwe'Hashidoodi, na mu bwe'Miisiri:

«Mukuumanage ku migazi izungulusiri i Samariya, gira muyibonere ngiisi kwa'bandu bali mu kamburugu kingi, na ngiisi kwo bagweti bagalibuzania.»

¹⁰ Nahano adetaga kwokuno:

«Abandu baani, bataki yiji ngiisi kwo banga-gira ibikwaniini!

Inyumba zaabo ngomu, si ziyijwiragi mwe'bindu byo bakanyaga!»

¹¹ Ku yukwo, Rurema Nahamwitu adetaga kwokuno:

«Abagoma bakola bagayiji shereeza ikihugo ki-inyu, banahongolage inyumba ziinyu ngomu-ngomu.

Na ibiri mwo, banabishahule.»

¹² Nahano adetaga kwokuno:

«Indare, ikyanya igweti ikibuzi mu kanwa kaayo,

umungere ali mu fuusa amagulu gabiri naaho, kandi iri ikihande kyo'kutwiri.

Kwokwo, kwa'Bahisiraheeri bagakizibwa mu kaaya ke'Samariya.

Biryagagi kwokwo, kundu baki gweti bagavwagarara ku bitumbi biija, na'bandi ku ngingo.

Si abagasigala, bagaaba bagerwa naaho.»

- 13 Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi, adeta-
taga kwokuno:
«Munyuvwirize bwija! Niinyu mukagendi
bwira Abahisiraheeri booshi kwokuno:
- 14 Ngaki mûhana hi'gulu lya'mahube giinyu.
Ku lwolwo lusiku, ngashereeza no'tutanda
útuli i Beteeri.
Yutwo tutanda, utugongo twatwo tugatolwa, tu-
natibukire haashi.
- 15 Ngahongola ne'nyumba zooshi za'bagale,
ziba za kutuula mwo ku kyanya kye'mbeho,
kandi iri ku kyanya ki'duutu.
Ngahongolaga inyumba mbamu zooshi
ízilimbisiibwi na'mahembe ge'njovu.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

4

- 1 E bakazi be'Samariya! Munyuvwirize bwija!
Si mujeziri ngana nga ngaavu ze'Bashaani!
Munagweti mugakizi vindagaza ábagoozirwi,
kiri na'bakeni.
Mugweti mugakizi bwira bayibalo: «Mu-
tuleterage idivaayi, tunywe!»
- 2 Rurema Nahamwitu keera ashiikiza ku bweru
bwage kwokuno:
«Mu siku ízigayija, abandu bagakizi
mùloba, banamùshibule nga fwi
kwi'gera.
- 3 Bagamùlyosa mu kaaya, mu kumùleeza ha
butule bwe'nzitiro.
Banamùshulugute imbuga, mwi'jagira.»
Kwokwo, kwo Nahano adesiri.

Abahisiraheeri batazi hinduka

4 Mwe Bahisiraheeri! Mugendi tanga amatuulo imwe'migisi i Beteeri.

Mugendererage ukukizi gatanga kiri ne'Girigaali.

Yago matuulo giinyu go'kusiriiza, mukizi gatanga ngiisi shesheezi.

Na ha nyuma lya ngiisi siku zishatu, munatange ne'kihande ki'kumi.

5 Muyokye imikate íri mwe'saama, libaagage ituulo lyo'kudeta kongwa.

Ha nyuma, munatangage agandi matuulo go'bulooze bwinyu, lyo mulonga ubulyo bwo'kukizi yikangaata hi'gulu lyago imbere lya'bandu!

Mukuba kwokwo, kwo muloziizi ukukizi gira.

Kwokwo, kwo nie Rurema Nahamwinyu ndesiri.

6 «Utwaya twinyu twoshi, nie katuyogogoza ni'shali.

Ndaahyo hyokulya hyo n'gamùheereza.

Kundu kwokwo, mutanangalukira.

Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

7 «Kiri ne'nvula, nie kamùhangikira yo, myezi ishata imbere li'yimbula.

N'gagihangika mu kaaya kaguma, nanaginyeesa mu kandi.

Indalo nguma, zanalonga invula.

Izindi zanagibula, zanayumaguka.

8 Kyanatuma, abandu bagakizi genda mu ngiisi kaaya,

gira balooze byo bagaanywa.

Yohoo! Galya miji ga hala, gatatwa inyoota.
Kundu kwokwo, mutakangalukira.
Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

9 «N'gamùyumagukiza idaho liinyu, halinde
nanaboza kiri ne'mimbu yinyu.
Zirya ndalo, inzige zanazilya, ziba za mitiini,
kandi iri za mizehituuni.

Kundu kwokwo mutakangalukira.
Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

10 Nanamùbiika mwe'bihano, nga kwo
n'gabibiika mu Bamiisiri kare.
Nanaminika imisore yinyu mwi'zibo.

Ne'fwarasi ziinyu zi'zibo, nanaleka zitwalwe.
Ibaya lye'birunda, nanaleka limùdugiirize.

Kundu kwokwo mutakangalukira.
Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

11 «N'gamùminika, nga kwo n'gaminika abandu
be'Soodoma na'be'Gomora.

Na ábakasigala mu kati kiinyu, bâli nga
mubeza gwo'lushaali úgwashumbuulwa
mu muliro.

Kundu kwokwo mutakangalukira.
Kwokwo, kwo nie Nahano ndesiri.

12 «Inguuke zooshi zo n'gagwanwa
namùmenyeesa, ngola ngamùleetera
zo.

Kwokwo, e bandu be'Hisiraheeri! Muyibiik-
age ibiringiini ukuhumaanana na Rurema
winyu!»

13 Nahano ye kalema imigazi. Ye nali mu husiisa imbuusi.
 Ngiisi byo ali mu ba ashungisiri ukugira, ali mu gwanwa abimenyeesa abandu.
 Ali mu hindula izuuba lyo'musasa, bube bushigi.
 Anali mu hinyata-hinyata ku marango.
 Iziina lyage, ye Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi!

5

Hamoosi ayamamaza

¹ E Bahisiraheeri! Muyuvwirize bwija yulu lwimbo lwani lwe'kigandaaro:

Muyuvwagwe ngiisi kwo ngweti ngamuganyira.

² Abahisiraheeri, kundu bashubi nonosiri, halikago, keera bayibumbulika haashi, bataganaki yivyula.

Bakolaga ngo'munyere keera úwahola, ndaanaye wo'kumútabaala avyuke.

³ Rurema Nahamwitu adetaga kwokuno:

«Mu Bahisiraheeri, ikyanya abasirikaani kihumbi bagalyoka mu kaaya, igana naaho bo bagagaluka.

Ne'kyanya abasirikaani igana bagalyoka mwo, ikumi naaho, bo bagagaluka.»

⁴ Kwokwo, Nahano abwira Abahisiraheeri kwokuno:

«Mugalukirage imwani, lyo mulama!

⁵ Mutakizi gendi njakulira i Beteeri, kandi iri i Girigaali.

Mutanakizi manukira i Beeri-Sheba, mbu mundogeze yo.
 Yabo bandu be'Girigaali, si bagagendi twalwa imbohe!
 Kiri na'kaaya ke'Beteeri, si kagasigala mushaka!»

⁶ Aaho! Mugalukirage Nahano, lyo mulama.
 Buzira kwokwo, agayilala mu beene Yusefu nga muliro.

Gulya muliro, gugajigiivya akaaya ke'Beteeri, ndaanaye úgaahasha ukuguzimya.

⁷ Si mugweti mugashobania íbikwaniini,
 Na ngiisi íbiri byo'kuli, mugweti mugabinyanyaga haashi.

⁸ Nahano ye kalema ikiso kye'ndonde íkiri mu buuzibwa Kirimya, ne'Horyoni.

Anagweti agalyosa ikihulu, mu kutanguula izuuba.

Izuuba nalyo, mu kabigingwe ali mu lihindula kihulu.

Kiri na'miiji ga mu nyaaja mbamu, ali mu gakuumania,
 anashubi gayonera mu kihugo nga nvula.

Iziina lyage, ye Nahano!

⁹ Kundu abandu bangabiiri balyagagi bikalage, si ali mu yami bashereeza!

Na'kaaya kwakundi, kundu kangabiiri kali ne'nzitiro ngomu,
 ali mu yami zihongola.

¹⁰ E Bahisiraheeri! Kundu abandu bali mu bulanira ukuli,

si mwehe muli mu ba mubashombiri bwe-
neene.
Ne'kyanya bali mu deta ukuli,
si muli mu bagayiriza.

11 Ikyanya abandu bakeniri, muli mu shubi
balibata-libata.
Si ikyanya muli mu batangiisa ingano ku
kahaati, lyo muli mu bazimba.

Kundu mukakizi yubaka inyumba nyiija
za'mabuye mabaaje,
mutâye zituule mwo!

Na kundu muli mu limiisa indalo ze'mizabibu
miija,
ikyanya bâye gikande mwe'divaayi, mutâye
ginywe kwo.

12 Ngoli yijagi inooka ngiisi kwo mugweti mu-
gahuba.

Nyiji na ngiisi kwe'byaha biinyu keera
byaluguuka bweneene.

Abandu, kundu bangabiiri balyagagi bazira
buhube,
mugweti mugabalibuza mu kubahuuna ikit-
ulire.

Ne'kyanya abakeni bali mu looza ukuli imbere
lya'batwi be'maaja,
muli mu kizi bahangirira.

13 Ku kyanya kibi nga kyekino, ndaakwo kundi!
Umwenge, ali mu hulika ngana.

14 Mukizi yiyeka no'kugira amabi.
Si mube no'mwete gwo'kukizi gira amiija,
lyo mulama.

Haaho, Iyo Nahano Rurema wo'bushobozi
bwoshi agamùtabaala,
nga kwokulya muli mu kizi deta.

15 Ngiisi mabi, mukizi gashomba, munabe muku-
uziri amiija.

Ikyanya mugakizi buulania abandu, mukizi
kulikira ibyo'kuli.

Kwokwo, balya beene Yusefu ábasigiiri,
hali ikyanya Nahano Rurema wo'bushobozi
bwoshi angabakejeerera.

16 Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi agweti
agaadeta kwokuno:

«Abandu bagakizi liruuka mu tuguliro, na
mu ngiisi injira.

Bagakizi bululuka kwokuno: “Ala twe! Ala twe!”
Bagakizi tabaaza abahiizi, banatange ifwaranga
imwa'balizi,
gira bakizi yiji batabaala ukulira.

17 Mu ngiisi ndalo ze'mizabibu, mugaaba iki-
mombo naaho.

Balya booshi, ngabaminika ngana.»

Kwokwo, kwo Nahano adesiri!

Ulusiku lwo Nahano agaatwa kwe'maaja

18 Si mugweti mugaadeta:

«Ulusiku lwo Nahano agaatwa kwe'maaja,
tululindiiri ku kyedu bweneene!»

Yayewe imwinyu! Lulya lusiku, kundu mugweti
mugalulindirira,

si lutagamùleetera umulengeerwe, lunabe
lwa kihulu naaho.

19 Yulwo lusiku, ikyanya lugaahika, mugaaba
ngo'mundu úgweti úgatibita indare,

kiziga, agendi yituruuza ku dubu.

Kandi iri, ikyanya agayingira mu mwage,
anayegamire ku kibambaazi, umujoka gu-
nayami múkoma!

20 Ulusiku lwa Nahano, lutagaleeta
umulengeerwe.
Si lugaaba naaho lwa kihulu namudidi,
buzira kiri no'lukeera.

21 Nahano adetaga kwokuno:

«Iri ndi mu bona ngiisi kwo mugweti
muganaaka-naaka ku siku ziinyu ngulu,
ndi mu yami zishomba bweneene!
Nyamiri nzinegwiri ngana.

22 Kundu mwangandangira amatuulo
go'kusiriiza lwoshi, na go'mushyano,
ndagagayemeera!

Na kundu mwangandangira ibitugwa, mbu gabe
matuulo go'kuyerekana ingoome,
ndagagatwaza kiri ne'hiniini!

23 Mulekage ukumbonga ulujongo, mbu mugweti
muganyimbira!
Si ikyanya mugakizi lasa inyimbo, ndâye
ziyuvwe!

24 «Niehe, byo ndoziizi naaho, kwo mulekage
ukuli kukizi golomba nga lwiji. Kukizi yama kuli
mu golomba nga lwiji úlutâye kame. 25 E Bahisir-
aheeri, ikyanya mukahisa imyaka makumi gana
muli mwi'shamba, ka nie mwâli kizi tangira

amatuulo ge'bitugwa, na'gandi matuulo?*" Aa-habi! ²⁶ Si mwáli kizi kolera imizimu yinyu: ngo'muzimu Sakuti mwami winyu, no'muzimu ndonde Kihuni. Iyo migisi, si mwenyene mwe mukagiyibaajira!

²⁷ Aahago! Buno, ngola ngamùtwalaga imbohe, mu mbinga za hala ukuhima i Damasiki.» Kwokwo, kwo Nahano adesiri!
Ni'ziina lyage, ye Rurema wo'bushobozi bwoshi.

6

Nahano agaahana ábali mu vindagazania

¹ Yayewe imwinyu, mwe mujeberiiri mu kaaya ke'Sayuni!
Yayewe ne'mwinyu, mwe mutuuziri ku butoge ku mugazi gwe'Samariya!
Buno, baki gweti bagamúgingika mu bwami bwinyu, munalumbuusiri.
Abahisiraheeri booshi, banagweti bagayiji mùtabaaza.

² Mutee hikaga mu kaaya ke'Kaline, gira mulole ngiisi kwo kashereezibwa.
Mukabuli genderera halinde mu kaaya khamu ke'Hamaati.
Ha nyuma, munamanukire mu kaaya ke'Gaati, mu Bafirisiti.
Aahago! Abandu ba mu yutwo twaya twoshi, si bo bâli mùsumbiri!
Ikihugo kiinyu, kitasumbiri ibye'mwabo.

³ Ulusiku lwe'nguuke, kundu lukolaga lugayija,

* 5:25 5.25-27 Mikolezi 7.42-43.

mutaloziizi ukukizi yitoneesa hi'gulu lyalwo.
Si ikyanya mugweti mugayifunda mu mabi,
lyo mugweti mugaluyegereza!

4 Si muli mu ba mugwejiiri ku ngingo
izilimbisiibwi na'mahembe ge'njovu,
munajeberiri ku bitumbi biinyu biija-biija,
munagweti mugaalya inyama ze'bitugwa
ibishishiri,
ziba ze'bibuzi, kandi iri ze'ngaavu.

5 Munakuuziri ukulasa inzeeze, mu kuyimba
inyimbo za busha-busha.
Munayibwini kwo muli mu yimba nga
mwami Dahudi.

6 Si munagweti mugakizi gotomera idivaayi, nga
ngiisi kwo musiimiri!
Munali mu kizi yishiiga amalaasi
go'muhongolo mwija.

Na kundu ikihugo kiinyu kikola kigaamala, si
mutatwaziizi!

7 Ku yukwo, mwe mugashokola injira mu ku-
gendi shwekwa mu mbohe.
Kulya kujeberera kwinyu, leero, lyo ku-
gayami mala.

8 Rurema Nahamwitu ashiikiza kwokuno:
«Nga kwo nyamiragi nie Rurema,
yuku kuyikangaata kwa'Bahisiraheeri, keera
kwanyaagaza ngana-ngana!
Inyumba zaabo, kundu ziryagagi ngomu, si keera
zannenuuka.
Ku yukwo, yaka kaaya ke'Samariya, ngakabiika
mu maboko ga'bagoma,

banakashereeze kuguma na íbikali mwo byoshi.»

⁹ Inyumba íshubi sigiiri mwa'bashosi ikumi, booshi bagaafwa. ¹⁰ Mwizo wa nakufwa, ikyanya agayiji hulusa ikirunda, anabuuze ngiisi ye angagwana mwo: «Ka hali ugundi mundu ye muliriinwi?» Anamúshuvye: «Ndaaye!»

Haaho, ulya wa mbere anamútoleranie kwokuno: «Hulika! Utangadeta iziina lya Nahano.»

¹¹ Nahano, ikyanya agakyula naaho, inyumba zigayami yihongoleka haashi.

Kwokwo, kwo bigaaba ku nyumba zooshi, ziba nangungubanga, kandi iri niini.

¹² Aahago! Ke'fwarasi zangagirigimba ku lwa-jwe?

Kandi iri, ka'bandu bangakoleesa ingaavu mu kululima kwo? Aahabi!

Haliko mwehe, keera mwahindula ukuli, kube nga kolobwe.

Na ngiisi íbikwaniini, mwabihindula bibe bilulu.

¹³ Ikyanya akaaya ke'Lodebaari kakagwatwa, mwanashambaala, mwanayihaya, ti: «Kalya kaaya ke'Karinayimu, si tukakagwata ku misi yitu twenyene!»

¹⁴ Haliko, Nahano Rurema wo'bushobozi bwoshi, adetaga kwokuno:

«E Bahisiraheeri, ngola ngaleeta abagoma mu mahanga, bayiji mùteera.

Yibyo binyamahanga bigamùlibuza ngana-
ngana,
ukulyokera i Hamaati, uluhande
lwe'mbembe,
halinde ku kyambu kye'Haraba, uluhande
lwe'kisaka.»

7

Amabone hi'gulu lye'nzige

¹ Gano mabone, Rurema Nahamwitu ye kanyereka. Mu kati kaago, n'gabona kwo agweti agalingaania akanyegete ke'nzige. Yizo nzige, zanaboneka ku kyanya imimbu ya mwami yâli mali yimbulwa. Ne'gindi mimbu ya kabiri, ikiri mu yija.

² Zirya nzige zanayami genda zigaasivya imbuto zooshi mu kihugo. Kyanatuma ngaadeta, ti: «E Rurema Nahamwitu! Si twe beene Yakobo, tukoli sigiiri bagerwa naaho! Aahago! Nakuyinginga bweneene utukejeerere. Buzira kwokwo, tutagaki ba ho!»

³ Kwokwo, Nahano anayishuhiza, anadeta, ti: «Byo njuba ngaagira, ngatee bileka!»

Amabone hi'gulu lyo'muliro

⁴ Ha nyuma kandi, Rurema Nahamwitu anashubi nyereka agandi mabone. Nanabona kwo akola agaahana abandu baage, mu kubajigiivya no'muliro. Yugwo muliro gwanasingoola kiri na'mabenga mahamu ge'nyaaaja, gwanatondeera ukujigiivya ikihugo kyoshi kya'Bahisiraheeri. ⁵ Kwokwo, nanadeta: «E Rurema Nahamwitu, si Abahisiraheeri bakoli sigiiri bagerwa naaho! Aahago! Nakuyinginga

bweneene uyishuhizagye. Buzira kwokwo, tutagaki ba ho!»

⁶ Kwokwo, Nahano anashubi yishuhiza, anadeta, ti: «Byo njuba ngaagira, ngatee bileka.»

Amabone hi'gulu lye'nevu ya'buubasi

⁷ Ha nyuma, Nahano anashubi nyereka agandi mabone. Nanamúbona kwo ayimaaziri ha kibambaazi, afumbiiti inevu ya'buubasi.

⁸ Anambuuzza: «E Hamoosi, biki wabona?» Na wa naani, ti: «Mbwini inevu ya'buubasi.» Anashubiza, ti:

«Abandu baani, Abahisiraheeri, keera nabonaga kwo bakoli hengamiri.

Ku yukwo, ngabagera ne'nevu ya'buubasi, mu kubayereka ngiisi kwo bali.

Ndagaki gooyera ibyaha byabo.

⁹ Ha yizo mbeero ze'mizimu, he'kibusu kya Hisake bali kizi gendi yikumba ku marango,

ngazishereeza lwoshi-lwoshi.

Kiri ne'nyumba zaabo ndaluule, nazo ngazihongola.

Ee ma! Imbaga yoshi ya mwami Yerobwamu, ikolaga igaminikwa.»

Imbamba ha kati ka Hamoosi na Hamaziya

¹⁰ Haaho, umugingi Hamaziya, wa mu kaaya ke'Beteeri, anatumira mwami Yerobwamu wa'Bahisiraheeri ino ndumwa, ti: «E mwami, ulya Hamoosi, keera akayibiika kuguma na'Bahisiraheeri, banagweti bagaagira igambi libi hi'gulu lyawe. Na'magambo go agweti

agaadeta, ndaaye úwangagayigenderera. ¹¹ Si agweti agaadeta mbu:

“Yerobwamu akolaga agayitwa ku ngooti.

Abahisiraheeri nabo, bagatwalwa imbohe mu mahanga.”»

¹² Ha nyuma, uyo Hamaziya anatumira Hamoosi ino ndumwa: «Ngahwe, e muleevi! Uyami shaagaga hano. Ugalukire mu kihugo kye'Buyuda. Iyo munda, ibe yo ugakizi yiloogeza ibyokulya byawe mu kutanga ubuleevi. ¹³ Si hano i Beteeri, hali handu he'bwami. Hanali ha'bandu bali mu yikumbira. Aahago! Yubwo buleevi bwawe, ugendi butangira handi-handi.»

¹⁴ Na wa Hamoosi, ti: «Ewe! Ndali muleevi. Ndanazindi yigirizibwa, mbu ndange ubuleevi. Si ndyagagi mungere, na ndi mu kizi tanduula ibiti bye'bikuyu. ¹⁵ Kundu kwokwo, Nahano akandyosa mu bibuzi, anambwira: “Ugendage mu bandu baani, Abahisiraheeri, unagendi batangira ubuleevi.”

¹⁶ Aahago! Ino ndumwa, ilyosiri imwa Nahano. Ugiyuvwirize bwija!

Ugweti ugaadeta, ti: “Yubwo buleevi, utashubi butanga mu Bahisiraheeri.

Hatanagirage igambo lyo ugakanukira mwa'bandu baani.”

¹⁷ Kundu kwokwo, Nahano adetaga kwokuno:

“Mu kaakano kaaya, mukaawe agakizi gira mwo'bushule.

Bagala baawe na banyere baawe, nabo bagayitwa ku ngooti.

Kiri na'matongo gaawe, bagaganyaga, bana-gagabulire abandi.

Na wenyene, ugagendi fwira ku mbinga.
Abahisiraheeri, ku kasiisa bagatwalwa imbohe,
hala ne'kihugo kyabo.”»

8

Amabone hi'gulu lye'kitiri ikiri mwe'bitumbwe

¹ Rurema Nahamwitu anashubi nyereka agandi mabone. Nanabona ikitiri, kiyijwiri mwe'bitumbwe ibihiiri. ² Anambuuzza: «E Hamoosi, biki wabona?» Na naani, ti: «Mbwini ikitiri ikiri mwe'bitumbwe ibihiiri.» Anashubiza kwokuno:

«Abahisiraheeri balyagagi nga bitumbwe ibihiiri.

Bakola bagaahanwa. Ndaganaki bayigooyera ibyaha byabo.

³ Ku yikyo kyanya, abandu bingi bagafwagaga. Kundu bakiri mu gira ikisegengo ha kajumiro, haliko bagaki liruuka.

Ibirunda byabo bigakizi kabulirwa bwalaafwe, ndaanaye wo'kudeta kiri ni'gambo.»

Kwokwo, kwo Rurema Nahamwitu adesiri.

Rurema agaminika Abahisiraheeri

⁴ Munyuvwirize bwija! Si mugweti mugavindagaza abakeni, lyo bataki be ho!

⁵ Munagweti mugaadeta mbu: «Ulusiku lukulu lwe'mbaluko yo'mwezi, lulengage duba, kuguma no'lusiku lwe'Sabaato, lyo tukizi shubi guliisa ingano, iri tunagunga abakeni!

Tugakizi gungana ku bigero. Ne'kishingo, tugakishonia.

Ee! Ukulooza no'katalooza, tugakizi gungana!

⁶ Si kiri ne'shekesheke ze'ngano,
tugazifusha mwe'ngano nyija, tunaguliise
byoshi kuguma.

Tugagulaga abakeni ku biraato bibiri, kandi iri
ku harija niini,
banabaagage baja biitu.»

⁷ Nahano agweti agashiikiza kwokuno kwi'ziina
lyage:

«Yibyoby bya'Bahisiraheeri bagweti
bagaakola, ndâye biyibagire!»

⁸ Bwo keera mukakolaga ibitalaalwe mwene
yibyoby, ikihugo kigajugumbana!
Abandu hooshi, bakolaga bagabululuka mu
kigandaaro.

Ikihugo kyoshi kigajungubana.

Kigakizi heema ngo'lwiji Niire ku kyanya
kye'nvula.

Ha nyuma, kinashubi yema.

⁹ Rurema Nahamwitu adetaga kwokuno:

«Yulwo lusiku, ngasoosagya izuuba, kanakiri
kalenge-renge.

Haaho mu kalenge-renge, ikihulu kinayidike
mu kihugo.

¹⁰ Isiku ziinyu ngulu, ngazihindula, zibe za
kigandaaro.

Na kundu muli mu yimba ku kisegengo,
halikago mukola mugaalira ku kimombo.

Mugayambala ibyambalwa bye'kigandaaro.

Na bwo mugaaba mukoli jengiirwi, mugakunguula amatwe giinyu.

Ku yikyo kigandaaro, mugaaba nga úwafwirwa ne'kininga.

Ulusiku lwo'kushibuuka, mugajengeerwa ngana-ngana!»

¹¹ Rurema Nahamwitu adetaga kwokuno:

«Mu siku ízigaki yija, ngaleeta umwena mu kihugo.

Yugwo mwena, gutagaaba gwa kubula ibyokulya, kandi iri miji.

Si mugaabula amagambo ga Nahano.

¹² Yago magambo, abandu bagakizi gendi galooza,

bagalyoka ku nyaaja nguma, halinde ku yabo!

Banalyoke imbembe, halinde isheere, bataganalonga.

¹³ «Yulwo lusiku, abanyere, kundu bagaaba banonosiri, inyoota igabayandabusa.

Igayandabusa kiri ne'misore mitabana kwakundi.

¹⁴ Kundu imizimu ye'Samariya igweti igateezania ishoni,

si bagweti bagabiika indahiro ku maziina gaayo!

Baguma bali mu kizi deta: “Nga kwo'muzimu gwe'Daani ayamiragi ho!”

Abandi, ti: “Nga kwo'muzimu gwe'Beerisheba ayamiragi ho!”

Yabo bandu, bagayitimbaga haashi, batanaki vyuke.»

9

Ikihamo kya Rurema

¹ Ha nyuma, nanabonaga Nahano, ayimaaziri ha butambi lya'katanda, anambwira:

«Ushulikage bukayu ku ziryana nguliro ze'nyumba ya Rurema, halinde indaliro zaayo zijugumbane.

Yizo nguliro, uzihongolere haashi, halinde zitibukire ku bandu.

Ngiisi ábagaaba baki sigiiragi, ngabayita ku ngooti.

Mu kati kaabo, ndaaye úgafuushuka, kiri no'muguma!

² Kundu bangayihumbiraga halinde banahike i nakwere, ngayisa ukuboko, ninashubi bakulula.

Na kundu bangashona mwi'gulu, ngabashungulula yo.

³ Kwakundi, kundu bangayibisha kwi'rango lyo'mugazi Karimeeri, ngagendi bashakula yo, na mbabirigishe.

Na kundu bangagendi bishama mu tulingi twe'nyaaaja, ngahanguula kirya kihuume kyo'mujoka, kigendi bakoma mwo.

⁴ Kundu abagoma baabo bangabatwala imbohe, ngakyula kwo babaminikire yeyo munda, ku ngooti.

Emwe! Ngabayuja-yuja. Si keera nahiga kwo ngabayogogoza!

Kutanali mbu mbagirire amiija!»

5 Nahano wo'bushobozi bwoshi, ikyanya ali mu humu ku kihugo, kinayami jugumbana.

Ikihugo kiri mu yami heema ngo'lwiji Niire ku kyanya kye'nvula, kinashubi yema.

Kwokwo, abandu booshi banayami bululuku mu kigandaaro.

6 Nahano ayubasiri akaaya kaage iriira munda mwi'gulu.

Anayaja ikyanyaanya hi'gulu lye'kihugo.

Ali mu kizi hamagala amiji ge'nyaa, mu kugakuumania.

Ne'kyanya kye'nvula, anashubi gayonera mu kihugo.

Ee ma! Iziina lyage, ye Nahano.

7 Nahano adeta kwokuno: «E Bahisiraheeri, lekagi nimubuuzi.

Ka mwe muli na'kamari imbere lyani, ukuhima abandu be'Kuushi?

Biri ukuli kwo n'gamulyosa mu kihugo kye'Miisiri.

Si kiri na'Bafirisiti nabo, n'gabalyosa i Kereete.

Na'Baharaamu kwakundi, nanabalyosa i Kiri.

8 «Nie Rurema Nahamwinyu, ngweti ngadetaga kwokuno:

Yaba Bahisiraheeri, beene Yakobo, si balyagagi banabyaha!

Kwokwo, ngweti ngabalangiiza, na mbaminike mu kihugo.

Haliko, ndagayami baminika lwoshi-lwoshi.

⁹ Ikyanya ngakyula, ibinyamahanga bigayiji yeluula-yeluula Abahisiraheeri, nga kwo bali mu yeluula ingano, na ndyose mwo ábatakwaniini.

Na mu yabo ábatakwaniini, ndaaye kiri no'muguma úgafuuka.

¹⁰ Balya banabyaha booshi, bagayitwa ku ngooti. Banali bo bâli gweti bagakizi ravwanga, ti: "Twehe, ubuhanya butâye tuhikire!"

¹¹ «Irya nyumba ya Dahudi, kundu ikayihongoleka haashi, halikago ku lulya lusiku, ngashubi giyubakulula.

Iyo nyumba, kundu gushuba mushaka, ngashubi giyubaka kandi, inashubi longa ubulangashane, nga kwo yâli yamiri kare.

¹² Haaho, Abahisiraheeri bagashubi hyana ngiisi twaya útukasigala mu kihugo kye'Hedoomu.

Banahyane kiri no'twaya twa'gandi mahanga gooshi.

Yaga gooshi, nie Nahano nie wagadeta, nganagakoleesa.* »

¹³ Nahano adetaga kwokuno:

«Mu yizo siku, mugaaba ne'byokulya íbiri tiita.

Ingano ne'mizabibu, bigayera duba bweneene,

---

* **9:12** 9.11-12 Mikolezi 15.16-18.

halinde mutanabe ne'kyanya kyo'kuyimbula
byoshi.

Imigazi igakizi hinga kwe'divaayi nunu, kiri na
ku tugangazi.

14 Abandu baani, Abahisiraheeri, kundu bâli
twazirwi imbohe mu buja,
halikago, ngabagalulira i kaaya.

Na kundu utwaya twabo twâli mali sherebera,
halikago, bagashubi tuyubakulula, banatu-
tuule mwo.

Bagakizi byala imizabibu, banagikande
mwe'divaayi, banaginywe.

Kiri ne'ndalo zaabo, bagakizi zilima.
Ne'mimbu yazo, banakizi gilya.

15 Ngashubi basikamya mu kyekyo kihugo kyabo,
banagangaale mwo.

Si keera nabaheereza kyo, batanâye ki
simuulwe mwo.»

Kwokwo, kwo Rurema Nahamwinyu adesiri.

**Ibibiriya: Igambo lya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru
Fuliiru: Ibibiriya: Igambo lya Rurema mu ndeto
ye'kifuliiru (Bible)**

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Fuliiru

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

871cddeb-c358-58e1-a46a-1b6006a51f3b